

СПРАВА «ПЕТЕДЖИЄВ ТА БОНДАР ПРОТИ УКРАЇНИ»

(CASE OF PETEDZHYYEV AND BONDAR v. UKRAINE)

(Заяви № 60318/21 та № 52156/22)

Стислий виклад рішення від 23 жовтня 2025 року

До Європейського суду з прав людини (далі — Європейський суд) заявники скаржилися за статтею 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) на покарання у виді довічного позбавлення волі без перспективи звільнення. У заяві № 60318/21 після повідомлення про його справу заявник додатково стверджував, що новий механізм умовно-дострокового звільнення порушував статтю 14 Конвенції у поєднанні зі статтею 3 Конвенції, оскільки він не передбачає безпосереднього звільнення засуджених до довічного позбавлення волі, як у більшості держав-членів, а лише заміну покарання у виді довічного позбавлення волі на покарання у виді позбавлення волі на визначений строк. Розглянувши скарги заявників за статтею 3 Конвенції, Європейський суд нагадав, що у керівній справі «Петухов проти України (№ 2)» (Petukhov v. Ukraine (no. 2), заява № 41216/13, від 12 березня 2019 року) Суд уже встановлював порушення щодо питань, аналогічних тим, що розглядаються у цій справі. У керівній справі «Медвідь проти України» (Medvid v. Ukraine), заява № 7453/23, від 10 жовтня 2024 року) Суд також встановив, що така ситуація невизначеності з відсутністю будь-яких чітких та реалістичних перспектив дострокового звільнення зберігалася до 03 березня 2023 року — дати, коли новий механізм умовно-дострокового звільнення повноцінно запрацював та надав заявникам реальну можливість, щоб їхні вироки про обрання їм покарання у виді довічного позбавлення волі були переглянуті у чітко визначені терміни та за чітких умов. Розглянувши всі надані йому матеріали, Європейський суд констатував порушення статті 3 Конвенції з відповідних дат ухвалення остаточного вироку заявникам про обрання їм покарання у виді довічного позбавлення волі до 03 березня 2023 року. Водночас, Європейський суд визнав частину скарг заявників щодо періоду після 03 березня 2023 року явно необґрунтованою та відхилив на підставі пунктів 3 та 4 статті 35 Конвенції. Щодо скарги заявника у заяві № 60318/21 Європейський суд посилаючись на свою практику в згаданій керівній справі «Медвідь проти України» відхилив її на підставі пунктів 3 та 4 статті 35 Конвенції як явно необґрунтовану.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. Вирішує об'єднати заяви;
2. Оголошує прийнятними скарги щодо неможливості скоротити покарання у виді довічного позбавлення відповідно до статті 3 Конвенції у зв'язку з періодом тримання заявників під вартою з дати ухвалення остаточного вироку про обрання

покарання у виді довічного позбавлення волі до 03 березня 2023 року, а решту скарг у заявах — неприйнятними;

3. Постановляє, що було порушено статтю 3 Конвенції у зв'язку з періодом тримання заявників під вартою з дати ухвалення остаточного вироку про обрання покарання у виді довічного позбавлення волі до 03 березня 2023 року;

4. Постановляє, що встановлення порушення само собою становить достатню справедливую сатисфакцію будь-якої моральної шкоди, якої могли зазнати заявники.